

اجتهاد

۱۲ کانون اول ۱۳۲۹

اداره خانه

ایستانبول . جفال اوغلنده

دائرة اجتهدده

" Idjitihad " Constantinople

دوردنجی سنه

حریت فکریه به خادم

نخستینه کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الہامی صفا

آبونه

سنه ۱۲۸۰ آلبق آلبق

تورکیا ایچین ۵۴ غروش ۳۰ غروش

ممالک اجنبیه ایچین ۱۵۰ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یارده

مضاجہ اجتہاد

مجادله دائمه - حجاب و جهاد

دائرة فن و معرفتک ایلریسنه چیقسهده ، او قدر ارباب غیرتی تدقیق و تتبعه سوق ایدر که بونلرک همیتله کوندن کونه توسع ایدن دائرة فن ، خارچنده قالان نقطه لری زمان ایله ، فتح اقلیم و کشور ایدرجه سنه ، داخلنه آیر... فن ده ، ادبیات ده ، علی الاطلاق فکرده ، عمومیتله اجتهاد عیات ده بعض حریت پرورانک پک افراط ایله ایلری به آتیلدقلرینی ، برطاقم ارباب عقل و اعتدال ، بلکه خوش کورمیه بیلیرلر ، بلکه تنقید ایده بیلیرلر... شو وار که مدھش آتش ایچنده اک ایلری صف حربیه سوق اولنان برقاچ طاہورک ثبات و جسارتی ، مقاومتی ، بوتون اردویہ شوق و غیرت کتیریر و مظفیریتلرینی تأمین ایده بیلیر... جسارت و اعتماد نفس ایله ایلری به آتیلانلر ، تنقیداته اوغرا دقلری کبی شدتلی مهاجمه ده معروض قاله بیلیرلر... بو حرکتلر ، یاخود بویولده فکرلر و نظریه لر متائی ، معتدل و احتیاطکار کتله عرفان آرمسندہ انتباهه ، انکشاف شوق و غیرته وسیله اولور... ظلمته طوغری طوتولان برمشعله نه قدر خفیف اولورسه اولسون ، نه قدر ظلمت ایچنده ایلری به کوتورولمش بولونورسه بولونسون ، آرقه ده کیلرده ظلمت آبادی کشف و تحری ، اورازی تنویر مراق و ارزوسی حاصل ایده بیلیر...

بوکون ، یاواش یاواش ، ساحه فن و معرفتده ، پک بویوک خارقلر کوستره جکی آکلاشیلیمغه باشلایان فعالیت انشعاعیه حقنده ، هنوز میدانده ، تدقیقلر و تبعلر یوق ایکن ، «به قردل» بو خصوصده تدقیقات علمانده بولونماش

حیات مادیه مجادلات دائمه به معروض در ؛ حیات معنویه به بویله دکل می در؟... فن و معرفتک برداروسی وار؛ بوکونه قدر ، بو حوزده ، نه قدر تدقیقات و تبعات اجرا ایدلمش ، فکر بشر افقنی نه مرتبه ده توسیع ایلیمش ایسه تجربه نك اثبات ایده مه دیکی هر در لوفرضیات و تخیلاتی بوداژدن ، بوساحه دن خارج کورن ارباب فن ، اوفرضیات و تخیلاتی ، حقیقت دیبه تلقی ایده مزلر ؛ فقط بو کون تجربه ثابت اوله مایان ، نیجه فرضیه لر وار که ، بطلانی ، یاخود حقیقته اقترا نی جهتندن صرف نظر ، تدقیقات و تبعاتک رهبری ، سائق و مشوق ، ترقیات و تکملاتک منبئی کبی در . فن و معرفت ، هر خطوه سنی اولچهرک ، بر زمین ثابت اوزرینه آتهرق ایلریله یور . واردینی نقطه دن ایلریسی هنوز ساحه مجهولات در . فقط واردینی نقطه ده توقفی ایجاب ایتمز ؛ توقف ایدنجه ترقی و کماله وداع ایتمک لازم که امکانسزدر... ده ، ذکا ، فکر ، نظر فن و معرفتک نفوذ ایدمه دیکی ظلمتکارلرده جولان ایدر ؛ استدالات ده بولونمق ایستر... مثلاً هر کک معمای حیاتی حله جالیشیر . قلاسیق متفکرلر ، واصل اولدقلری حدودی اشمه مازلر ، آشانلری خیال پرور عد ایده بیلیرلر... انجق برذکانک ، بر عرفانک فرضیات و استدالاتی ، بوکون

ایکن « هانری پوانقاره » دهایی فنیسی ایله بونی تخمین
ایتمش ایدی ... احتمال او زمان « هانری پوانقاره » کبی
بر علامه ریاضی نك فرضیات و تخمینات دائره سنده
دولاشمه سنی خوش کورمه یئیر اولمش ایدی ...
بوکون بحر محیط اوزرنده سفائن هوا ئیه نك ایشله دلمه سی،
یولجی نقل اولونمسی بر خیال در ... بویوک بویوک قاره ده -
قوت مرکز لری تأسیس ایدوب بورالردن قوه متحصله یی،
هوادن ، تلمیز تلغرافی آندیرر بر حالده ، سفائن هوا ئیه
سوق ایدوب اونلرک ماکنه لرینی ایشلتمک خیال پرورانه
بر نظریه در ... فقط الکابا وساده مثالی ایله « ژول ورن » ک
خیالات و فرضیاتنک حقیقته رجوع ایتمش اولدینی ، بالنسبه
آز بر زمان ایچنده کورولمه دیمی ...؟

حیات طبعیه ده ، بقای شخصی ونوعی سائقه سیله ،
مجادلات و مبارزات دائمه مشهود اولدینی کبی حیات
فکریه واجتماعیه دده ایلری به آتیلانلر ، بونلره احتیاج
طکارانه پیر اولمق اینسته یئر - که ترقیات و تکملات
بشریه بونلرک غیرتیه حاصل اولمش در ؛ اسکی مصریلر
کبی عنعنه پرست و دشمن تجدد اولان ملتلر برر بر
محو و پریشان اولوب کیتمش در . - ایله بونلری ، اللرنده کبی
قوت و نفوذ در جه سنده ، طومق ، ایلریلتمه مه مک ، قهرایتمک
وازمک ایچون اوغراشانلر آره سنده هر یرده ، کاه کاه
شدتلمک و دهشتلمک شرطیه ، مجادلات دائمه کوروله
کش در . تاریخ مدنیت انسانیت بومجادلات ایله ، بونک
احداث ایتدیکی وقایع ایله دولودر ... بومجادلات ده ،
حریت و تجدد طرفدارلری نك احراز مظفریت ایتمش
اولدینی ملتلرده انتباه و ترقی ممکن اولمش ، دیگر طرفک
قوت و نفوذنی صوکنه قدر مستبدانه استعماله فرصت
بولمش اولدینی ملتلر ایسه افول ایتمش ، اضمحلاله
اوغراشمش در ...

بزده ، انقلاب سیاسی نك ، عینی زمانده انقلاب
فکری واجتماعی احضاره بر مبدأ اوله جنی امید ایدلمش ،
جدی حریت پرورلرک ، حقیقی مجددلرک مجادلاتنده ،

موفقیتلری اشکال ، فعالیتلری کسر ایدن قوتلرک
آرتق میدان آله میه جنی تخمین اولونمش ایدی ... فقط
بویله اولمادی ؛ صوکنه دورنک مشکلات سیاسی ،
وقوعات اخیره الیه سی بر طرف ، هیچ بر ملت ایچون ،
ساحه ملیه واجتماعیه سنده ، ترقی و تجدد دوشور
یورومک ده وقفه یی ایجاب ایده جک بر نقطه متصور
دکل در . حتی فلاکت زمانلری نقائص اجتماعیه یی ،
زیاده کلاته جق ، ترقی و تجدد ایچون ده زیاده شوق و غیرت
کثیره جک دملردر ... بوکون کورولویور ، ایشیدیلور که
موجودیت ملیه نك تقویه و تعالی سنده ، بزسد و حائل اولمش
اولمش اولان عادات و عنعناتی یی قوب کچمک ، ایلری به
کیتمک ، شیمدی به قدرکی توقفلرک ضرر لرینی ، فلاکتلری ،
آرتق دقیقه فوت ایتمدن ، تضمین و تعمیره چالیشمق
ایسته یین مجاهدلره ، مجادلره قارشى ، احوال سیاسی نك
مظلमित و مشوشیتنی اللرنده بر سلاح مدافعه کبی قوللانمق
ایستیه رکه ، شیمدی انقلاب فکری واجتماعی به چالیشمه نك ،
تبدیل عادات و عنعناته قالدیشمه نك زمانی می ، کبی بر طور
آلورلر و بویله سویلیورلر . سیاسی جریانلرک ، منافع
عثمانیه به موافق نتیجه لره منجر اولمه سی ، زمامداران
امورک ، الک زیاده دقت و کیاسته احتیاج کوسترن بوسره ده
مساعی متما دیه لری نك ثمرات نافع و یرمه سی تمینات
خالصانه سنی اظهاردن صوکره ، موجودیت ملیه ایله
علاقه سیاسی یی مقایسه یه دکل ، ملاحظه یه بیله لزوم
کورمه یز ... نیجه اقوام ، سیاست نیجه انقلاباته معروض
قالمش اولدقلری حالده موجودیتلرینی محافظه و مدافعه به
قدرت بولمشلردر ، نیجه سی ده بوقدرت دن محروم اولدقلری
ایچون پریشان اولوب کیتمشلردر ... موجودیت ملیه نك
اقداری ایچون ، غائب ایدیه جک نه بر فرصت ، نه ده بر آن
فرض ایدیه یز ... او قدرتی ، حتی بر قطره ایله ، تربید
ایده جک واسطه لر اهام اولونه ماز ؛ حتی مشکل زمانلرده
هیچ اهام اولونه ماز .
بونک زمانی می ، صره سی می ، اعتراضنک بر هدفی ده ،

بوتون قومشولریمز بزدن ایلری کیتیشلردر . اوروپالیلری برده کرمک دن اوصاندیروب کوکده کوردیکمز اجرام ایله آشنا اولوق و بولولطر آره سنده دولاشق موفیقینه نائل ایتمشدر . « ایشته تا جکرمدن قوپان دلخراش برس ایله سوزه باشلابوب حالا حیاتی زهرله مک ارزوسنده بولونان و بز یچاره لره تکرار قارا کلفه دوغرو ، آرش ، دیبه ن انصافسزله قارشی سوبله بورم که : الله عشقنه یتر . ال چکک ایتدکریکزدن ! »

بوسوزلرک سائق حیت ملیه و محبت ملیه اولدینی زره قدر شبه و تردد کوتورمز . . . صاحب مقاله بوسوزلرینی باکوده نشر اولونان بر رساله ده ، قادینلر حقده عنعنه پرستانه یازلمش وقادینلرک بزدنه کی حال حاضری مانع ترقی اولمادینی یولنده بر فکر یوروولمش اولمسی اوزرینه ، منور بر فکرک ، حیتی بر قلبک طغیانی اولوق اوزره میدانه قویقمده در . موجودیت ملیه یه ضربه اورمق دن ، ملتک ترقی و تکاملنه مانع اولوق دن خوشلانانلری ، عجایبوسوزلر ، وازکچیری ، اسیر عادات کهنه پرستان زمانی آرز چوق برانتباهه دعوت ایده بیلیرمی ؟

بوزات محترم مقاله سنک آلت طرفنه دوغرو دییورکه : « . . . بوکون آنالر و بابالریزدن ایتدیکمز شکایت قاداردکل ، استقبال یاورولردن بر جوق لغتلایشیده جکمز . اونلر دیه جکلر : ای بزم آتالریمز نه ایچین بزم آنالریمز حیاتی اوکرته مدیکر که بوکون بزدنه عصره مناسب آدمیر اولوب انسان عدایده ایدک . « برملتک سعادت وفلا کتی قادینلر اننده اولدینی آشکاردر . مع مافیه قادینلر محیط و حیاتی بیلوب ، لازمی تربیه ایله تربیه لیرسه آمال صاحبی ، حیاتی و ملیتی آکلایان اولاد یشدیرمیلیرلر . فقط بر قادین محیطی شوبله دورسون ، قومشو برعائله نک ناصل یاشادیفنه آشنا اولمازسه ، نه یی اوکرنه جک ، یاشامایی کیمدن اوکرنه جک و اولادینی ناصل حاضر لایاچق ؛ قابلی عجباً . . . » ایشته بومناظره قلمیه ده ، طور دقلری ، بولون دقلری

نقطه دن ایلری برخطوه آتمق ایستین ، کندیلری کی منسوب اولدقلری هیئت اجتماعی یی ده حال توقف ده محکوم نمت برافان تدنی یه سد چکن طاقم ایله مشعله هدایتی جهد و حیت ایله ، کمال جسارتله ساحه ترقیاتک اک ایلری صفلرینه کوتوروب موفقیق و احیای ملت ایچون سدک مانع لرینی ییقمق دویرمک ایستین مجاهدین ایله بولنره پیرو اولان مهابتلی وحشمتلی عقل و حکمت اردوسيله مرتجعینک مجادلات دائمه سندن برلوحه در !

محمود صادوق

قادینلر و قادینلق مسئله سی در . شیمدی یه قدر شرق ده صوک عصرلرده ، قادینلرک محکوم اسارت بر اقامه سندن ، قادینلرک موقع اجتماعی غصب ایدلمه سندن نه کی تدنیات حصوله کلدیکنی ، هیئت اجتماعی هنری کیرمش ، آن بان دوچار زوال و انحطاط ایلمش اولان علل واسبابک اک باشلیجه سی بشریتک نصف محترمی ، اناسنی و همشیره سی حیات مشترکه اجتماعی دن طی و رفع ایتمک عادت مرضیه سی اولدینی کورنلر ، اک بویوک حیت ملیه ، ملتک ضعفی بادی اولمش ، ملتی پریشانلغه ، زواله سوروکله مش اولان بر مرضی هر شی دن اول تداوی ایتمک لازم کلدیکنه ایمان و اعتقاد ایدنلر ایچون موجودیت ملیه یی تقویه ده غائب ایده جک زمان وارمی در ؛ و بو یولده کی ایمان و اعتقاد لیرنه کوره زمان غائب ایتمک حیتسنلک دکلر در ؛ . . . بو خصوصه کی اعتراض و تنقید ، حیات فکریه و اجتماعی ده کی مجادلات دائمه نک بر صفحه سی در . فقط عادات و عنعناته ، محاکات عقلیه و منطقیه یی ، تدقیقات تاریخیه یی ، اقوام متمدنک صفحات و عوامل تکاملیه سی اونوده جق قدر ، صارلق ، خلاص و نجات ایچون دقیقه فوت ایتمه مک اقتضا ایدن زمانلرده ، ضعف و مرضی ادامه ایچون اوغراشمق دن باشقنه صورتده تفسیر اولونه بیلیرمی . . . بو خصوصه فضلّه مطالعات دن اول باکوده انتشار ایدن « اقبال » غرته سندن « هر آنانک قوجاچی بر مکتب در . وکستر نسوان » سرنامه سیله « تورک ابن یافث » امضاسی ائنده او قودیغمز بر مقاله دن بعض فقراتی نقل ایدیورز . « . . . عصر منک نه حالده اولدینی جمله یه معلوم . بناء علیه بوکون سائر مللر بر کی مبتدی مسئله لری سنه لرجه بوندن اول حل ایدوب شمدی میدانه آتیلمش عصره موافق عالی احتیاجلر حصولنه چالیشمقده بولونمش ایکن بز ملتکزک روحی و جانی مقامنده اولان قادین مسئله سنده مشکوک بر حالده بولونورز . بویوک عالم لرمن ، محمود اسعد افندی ، عبدالله جودت ، موسی بکیف کی متفکرلرمن بومشله یی آرتق فصل ایتدکلری حالده بز یکیدن اورتایه آتیلوب اوز فکرلرمن ایله اولنرک قارشوسنه سد چکمه کله ترقیمز اوکنده مانع لر تشکیل ایدیورز ، بویاسه جنایت دکلر در ؛ زیرا عصر حاضر ملت لری بومشورتله ترقی ایتیشلردر . یعنی قادینلرک تعلیم و تربیه سی ، محیط و حیاتی اوکره نوب عصره لازم اولاد یشدیرمه سی دکلر در که